

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

**ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
МЕРЕЖІ ОСВІТНІХ УСТАНОВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

ВИПУСКНА РОБОТА

на тему:

**«ФУНКЦІОНУВАННЯ ЄДИНОЇ ДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ ЦИВІЛЬНОГО
ЗАХИСТУ. ПОРЯДОК ДІЯЛЬНОСТІ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ І
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ПІДСИСТЕМ ТА ЇХ ЛАНОК»**

слухача групи № _____ з короткострокового підвищення кваліфікації з
питань цивільного захисту, майстра виробничого навчання

Шкредя Івана Григоровича _____
(підпис слухача)

Керівник
роботи: _____
_____ (посада,
вчений ступінь (звання), прізвище, ініціали)

До захисту: _____
(допущено / не допущено)

(підпис керівника роботи)

КИЇВ 2018

ЗМІСТ

Вступ...		3
....		
Основна частина:		
Розділ 1	Мета і завдання функціонування єдиної державної системи цивільного захисту. Керівництво та загальна структура єдиної державної системи цивільного захисту.....	4
Розділ 2	Функціональні підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту. Територіальні підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту та їх ланки.....	6
Розділ 3	Органи управління та сили цивільного захисту єдиної державної системи цивільного захисту, організація їх взаємодії на регіональному, місцевому та об'єктовому рівнях.....	9
Розділ 4	Режими функціонування єдиної державної системи цивільного захисту.....	1
		5
Висновки та пропозиції.....	19	
Список використаних джерел.....	20	

ВСТУП

Масштабність наслідків аварій, катастроф та стихійного лиха ставить проблему ліквідації надзвичайних ситуацій та мінімізації негативних наслідків від них в ряд найбільш актуальних і важливих завдань Державної служби України з надзвичайних ситуацій, центральних і місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, органів управління та сил цивільного захисту.

Разом з тим, практична діяльність органів управління і сил цивільного захисту та ефективність заходів щодо протидії аваріям, катастрофам та іншим надзвичайним ситуаціям, не завжди відповідають вимогам забезпечення необхідного рівня безпеки людини на сучасному етапі розвитку суспільства.

Суттєві недоліки в організації оперативного реагування на масштабні надзвичайні ситуації, прийнятті своєчасних і адекватних оперативній обстановці рішень, а також в проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт свідчать про недостатній рівень організації управління в надзвичайних ситуаціях.

Як свідчить аналіз, ці причини у більшості випадків породжені відсутністю достатнього досвіду та необхідних знань у керівників всіх ланок управління єдиної державної системи цивільного захисту.

Внаслідок цього виникли протиріччя між зростаючою кількістю надзвичайних ситуацій, до ліквідації яких залучаються сили та засоби єдиної державної системи цивільного захисту, та недостатньою якістю функціонування органів державного управління у надзвичайних ситуаціях.

Успішне вирішення багатопланових і складних завдань, які покладені на Єдину державну систему цивільного захисту, у значному ступені будуть залежати від рівня підготовки населення до дій у складній обстановці, яка може скластися внаслідок виникнення надзвичайних ситуацій техногенного, природного, соціального та воєнного характеру.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Розділ 1. Мета і завдання функціонування єдиної державної системи цивільного захисту. Керівництво та загальна структура єдиної державної системи цивільного захисту.

Правовою основою цивільного захисту (далі ЦЗ), є [Конституція України](#), Кодекс цивільного захисту України, інші закони України, а також акти Президента України та Постанови Кабінету Міністрів України. Надання чинності Кодексу ЦЗ України створило умови щодо підвищення ефективності державної політики в сфері ЦЗ, формування належних правових, організаційних і економічних засад в системі управління цивільним захистом, зокрема, і у напрямі підвищення ефективності роботи органів управління *Єдиної державної системи цивільного захисту (далі ЄДС ЦЗ), її функціональних і територіальних підсистем та їх ланок.*

Єдина державна система цивільного захисту – сукупність органів управління, сил і засобів центральних та місцевих органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, виконавчих органів рад, підприємств, установ та організацій, які забезпечують реалізацію державної політики у сфері ЦЗ.

Основною метою функціонування ЄДС ЦЗ є об'єднання дій центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, підпорядкованих їм сил цивільного захисту для реалізації заходів державної політики у сфері ЦЗ, як в мирний час так і в особливий період.

Єдинадержавна система цивільногозахистувиконуєзавдання, визначені у статті 8 Кодексу цивільногозахистуУкраїни.

ЄДС ЦЗ призначена для реалізації державної політики у сфері цивільногозахисту. Керівництво ЄДС ЦЗ здійснює Кабінет Міністрів України.

Безпосереднє керівництво діяльністю ЄДС ЦЗ здійснює відповідно до покладених на неї завдань *Державна служба України з надзвичайних ситуацій* (далі ДСНС).

ДСНС України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якої спрямовується і координується Міністерством внутрішніх справ України.

ДСНС України входить до системи органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики у сфері ЦЗ, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій (далі НС) та запобігання їх виникненню, ліквідації надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, профілактики травматизму невиробничого характеру, а також гідрометеорологічної діяльності.

ДСНС України у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України, актами Президента України та Постановами Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства внутрішніх справ України, іншими актами законодавства України, а також Положенням про ДСНС.

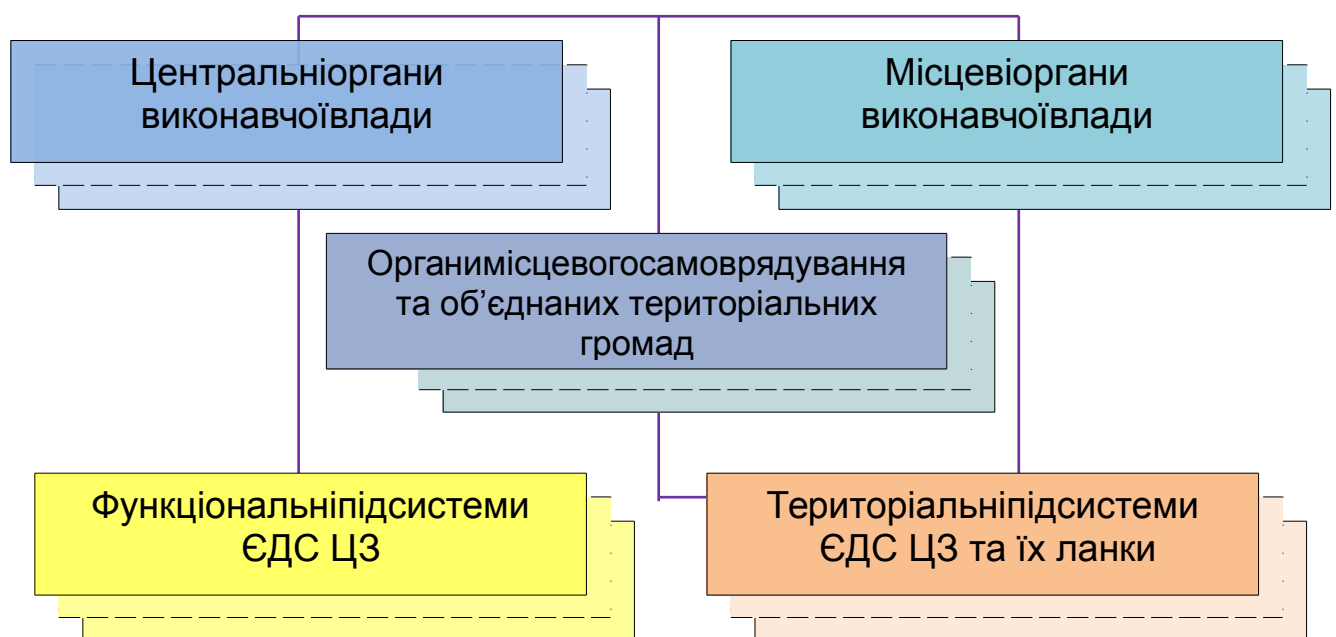

Рис. 1. Вертикаль структури Єдиної державної системи цивільного захисту

Розділ 2. Функціональні підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту. Територіальні підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту та їх ланки.

Єдина державна система цивільного захисту складається з постійно діючих *функціональних і територіальних підсистем* та їх ланок.

Функціональні підсистеми ЄДС ЦЗ (далі – функціональні підсистеми) створюються у відповідних сферах суспільного життя центральними органами виконавчої влади з метою захисту населення і територій від НС у мирний час та в особливий період, забезпечення готовності підпорядкованих їм сил і засобів до дій, спрямованих на запобігання і реагування на НС.

Безпосереднє керівництво діяльністю функціональної підсистеми здійснюється керівником органу чи суб'єкта господарювання, що створив таку підсистему.

Рис.2. Організаційна побудова функціональної підсистеми ЄДС ЦЗ

Територіальні підсистеми ЄДС ЦЗ (далі – територіальні підсистеми) створюються в Автономній Республіці Крим, областях, мм. Києві та Севастополі з метою здійснення заходів щодо захисту населення і територій від НСу мирний час та в особливий період у відповідному регіоні.

Безпосереднє керівництво діяльністю територіальної підсистеми, її ланок здійснюється посадовою особою, яка очолює орган, що створив таку підсистему, ланку.

Рис. 3. Організаційна побудова територіальної підсистеми ЄДС ЦЗ

Місцева ланка територіальної підсистеми ЄДС ЦЗ (далі – місцева ланка) є складовою частиною територіальної підсистеми.

Відповідно до пункту 3 статті 10 Кодексу цивільного захисту України, постанови Кабінету Міністрів України від 9 січня 2014 року № 11 „Про затвердження Положення про ЄДС ЦЗ”, розпоряджень виконавчих органів рад про створення територіальних підсистем ЄДС ЦЗ та з метою забезпечення реалізації державної політики у сфері ЦЗ на території районів, в містах обласного, районного підпорядкування, населених пунктах створюються ланки територіальних підсистем ЄДС ЦЗ.

Забезпечення реалізації державної політики у сфері ЦЗ на місцевому рівні згідно з Кодексом цивільного захисту України здійснюється постійно діючими

ланками територіальних підсистем ЄДС ЦЗ, які формуються місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування на відповідних територіях.

Відповідно до закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» представницькі органи (ради) делегують свої повноваження і функції місцевим органам виконавчої влади та виконавчим органам місцевого самоврядування щодо вжиття необхідних заходів з ліквідації наслідків НС, інформування про них населення, залучення до цих робіт підприємства, установи та організації, а також населення.

Рис.4. Організаційно–структурна побудова територіальної ланки в обласних та районних центрах, містах обласного підпорядкування

Розділ 3. Органи управління та сили цивільного захисту єдиної державної системи цивільного захисту, організація їх взаємодії на регіональному, місцевому та об'єктовому рівнях.

У складі ЄДС ЦЗ функціонують постійно діючі органи управління ЦЗ, координаційні органи, сили ЦЗ функціональних і територіальних підсистем.

Постійно діючими органами управління ЦЗ, до повноважень яких належать питання організації та здійснення заходів цивільного захисту, є:

на державному рівні – Кабінет Міністрів України, ДСНС, а також центральні органи виконавчої влади, що створюють функціональні підсистеми, та підрозділи з питань цивільного захисту у складі їх апаратів;

на регіональному рівні – Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації, підрозділи з питань ЦЗ, які утворюються у їх складі, територіальні органи ДСНС;

на місцевому рівні – районні, районні у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчі органи міських (міст республіканського Автономної Республіки Крим і міст обласного значення) рад, підрозділи з питань цивільного захисту, які утворюються у їх складі, виконавчі органи селищних та сільських рад, підрозділи територіальних органів ДСНС;

на об'єктовому рівні – керівні органи підприємств, установ та організацій, а також підрозділи (посадові особи) з питань ЦЗ, які утворюються (призначаються) такими органами відповідно до законодавства.

Координаційними органами є:

на загальнодержавному рівні – Державна комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій;

на регіональному рівні – комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та НС Автономної Республіки Крим, областей, м. Києва та Севастополя;

на місцевому рівні – комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій районів, міст, районів у містах, селищах;

на об'єктовому рівні – комісії з питань НС підприємств, установ та організацій.

Діяльність зазначених комісій провадиться відповідно до положень про них.

Для координації робіт з ліквідації наслідків конкретної надзвичайної ситуації на державному, регіональному, місцевому та об'єктовому рівні у разі потреби утворюються спеціальні комісії з ліквідації наслідків НС, діяльність яких провадиться відповідно до положень про такі комісії.

Для забезпечення управління у режимі повсякденного функціонування органами управління та силами цивільного захисту, координації їх дій, здійснення цілодобового чергування та забезпечення функціонування системи збору, оброблення, узагальнення та аналізу інформації про обстановку в районах виникнення надзвичайних ситуацій функціонують:

На державному рівні:

- оперативно-чергова служба державного центру управління в НС ДСНС;
- оперативно-чергові (чергові, диспетчерські) служби центральних органів виконавчої влади (у разі їх утворення).

На регіональному рівні:

- оперативно-чергові служби пунктів управління Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій;
- оперативно-чергові служби центрів управління в надзвичайних ситуаціях територіальних органів ДСНС;
- оперативно-чергові (чергові, диспетчерські) служби територіальних органів центральних органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (у разі їх утворення).

На місцевому рівні:

- чергові служби райдержадміністрацій та виконавчих органів міських рад;

- оперативно-чергові (чергові, диспетчерські) служби територіальних органів центральних органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (у разі їх утворення).

На об'єктовому рівні – чергові (диспетчерські) служби підприємств, установ та організацій (у разі їх утворення).

У разі виникнення НС до роботи центрів управління в НС залучаються представники заінтересованих органів державної влади.

Для забезпечення сталого управління суб'єктами забезпечення ЦЗ та виконання функцій, передбачених на особливий період, використовується відповідно до статті 72 Кодексу цивільного захисту України **державна система пунктів управління**.

Для управління єдиною державною системою цивільного захисту використовується телекомунікаційна мережа загального користування, телекомунікаційна мережа спеціального призначення та державна система урядового зв'язку.

Згідно статті 2 Кодексу цивільного захисту України **сили цивільного захисту** це аварійно-рятувальні формування, спеціалізовані служби та інші формування цивільного захисту, призначені для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації надзвичайних ситуацій.

Склад та основні завдання сил цивільного захисту

До складу сил цивільного захисту ЄДС ЦЗ входять:

- оперативно-рятувальна служба цивільного захисту;
- аварійно-рятувальні служби;
- формування цивільного захисту;
- спеціалізовані служби цивільного захисту;
- пожежно-рятувальні підрозділи (частини);
- добровільні формування цивільного захисту.

До складу сил ЦЗ функціональних підсистем входять:

- спеціалізовані професійні аварійно-рятувальні служби;
- об'єктові аварійно-рятувальні служби;
- об'єктові формування цивільного захисту;
- галузеві та об'єктові спеціалізовані служби цивільного захисту;
- державні пожежно-рятувальні підрозділи (частини), що забезпечують відомчу пожежну охорону;
- добровільні формування цивільного захисту.

До складу сил ЦЗ територіальних підсистем входять:

- підрозділи (частини) Оперативно-рятувальної служби ЦЗ;
- регіональні, комунальні, об'єктові аварійно-рятувальні служби та аварійно-рятувальні служби громадських організацій;
- об'єктові та територіальні формування ЦЗ;
- територіальні та об'єктові спеціалізовані служби ЦЗ;
- добровільні формування ЦЗ.

Облік сил цивільного захисту на державному рівні ведеться ДСНС, а регіональному рівні – її територіальними органами.

Основними завданнями сил цивільного захисту є:

- проведення робіт та вжиття заходів щодо запобігання надзвичайним ситуаціям, захисту населення і територій від них;
- проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт;
- гасіння пожеж;
- ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій в умовах екстремальних температур, задимленості, загазованості, загрози вибухів, обвалів, зсувів, затоплень, радіоактивного, хімічного забруднення та біологічного зараження, інших небезпечних проявів;

- проведення піротехнічних робіт, пов'язаних із знешкодженням вибухонебезпечних предметів, що залишилися на території України після воєн, сучасних боеприпасів та підричних засобів (крім вибухових пристроїв, що використовуються у терористичних цілях), крім територій, які надані для розміщення і постійної діяльності військових частин, військових навчальних закладів, підприємств та організацій Збройних Сил України, інших військових формувань;
- проведення вибухових робіт для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків;
- проведення робіт щодо життєзабезпечення постраждалих;
- надання екстреної медичної допомоги постраждалим у районі надзвичайної ситуації і транспортування їх до закладів охорони здоров'я;
- здійснення перевезень матеріально-технічних засобів, призначених для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та надання гуманітарної допомоги постраждалим внаслідок таких ситуацій;
- надання допомоги іноземним державам щодо проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, ліквідації наслідків НС;
- проведення аварійно-рятувального обслуговування суб'єктів господарювання та окремих територій, на яких існує небезпека виникнення надзвичайних ситуацій.

Сили цивільного захисту можуть залучатися до проведення відновлювальних робіт.

В ЄДС ЦЗ з метою своєчасного запобігання і ефективного реагування на надзвичайні ситуації **організовується взаємодія** з питань:

- визначення органів управління, які безпосередньо залучаються до ліквідації наслідків НС, склад і кількість сил (засобів) реагування на них;

- погодження порядку здійснення спільних дій сил ЦЗ під час ліквідації наслідків НС з визначенням основних завдань, місця, часу і способів їх виконання;
- організації управління спільними діями органів управління та сил ЦЗ під час виконання завдань за призначенням;
- всебічного забезпечення спільних заходів, що здійснюватимуться органами управління та підпорядкованими їм силами ЦЗ, в тому числі взаємного надання допомоги транспортними, інженерними, матеріальними, технічними та іншими засобами.

Залежно від обставин, масштабу, характеру та можливого розвитку НС взаємодія організовується:

на загальнодержавному рівні– безпосередньо між органами управління та силами функціональних і територіальних підсистем;

на регіональному, місцевому та об'єктовому рівні– між територіальними органами центральних органів виконавчої влади, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими органами виконавчої влади, їх силами, а також суб'єктами господарювання.

Розділ**4.****Режими функціонування єдиної державної системи цивільного захисту.**

Залежно від масштабу і особливостей надзвичайної ситуації, що прогнозується або виникла, в Україні або в межах конкретної її території встановлюється один із таких режимів функціонування ЄДС ЦЗ:

- *повсякденного функціонування;*
- *підвищеної готовності;*
- *надзвичайної ситуації;*
- *надзвичайного стану.*

В умовах нормальної виробничо-промислової, радіаційної, хімічної, сейсмічної, гідрогеологічної, гідрометеорологічної, техногенної та пожежної обстановки та за відсутності епідемій, епізоотій, епіфітотій ЄДС ЦЗ функціонує в режимі повсякденного функціонування.

Підставами для тимчасового введення в Україні або в межах конкретної її території для ЄДС ЦЗ режиму підвищеної готовності є:

- на державному рівні* – загроза виникнення НС державного рівня;
- на регіональному рівні* – загроза виникнення НС регіонального рівня;
- на місцевому рівні* – загроза виникнення НС місцевого рівня.

Підставами для тимчасового введення в Україні або в межах конкретної її території для ЄДС ЦЗ режиму надзвичайної ситуації є:

- на державному рівні* – виникнення НС, що класифікується як ситуація державного рівня;
- на регіональному рівні* – виникнення НС, що класифікується як ситуація регіонального рівня;
- на місцевому рівні* – виникнення НС, що класифікується як ситуація місцевого рівня.

Режим підвищеної готовності та режим надзвичайної ситуації в Україні або в межах конкретної її території вводиться:

- за рішенням Кабінету Міністрів України – на території усієї держави або її окремих регіонів;

- за рішенням Ради міністрів АР Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій – на території відповідного регіону;
- за рішенням райдержадміністрацій та органів місцевого самоврядування – на території відповідного району (міста).

У період дії надзвичайного стану в разі його введення ЄДС ЦЗ функціонує відповідно до вимог Кодексу ЦЗ України та з урахуванням особливостей, що визначаються згідно із Законом України «Про правовий режим надзвичайного стану» та іншими нормативно-правовими актами.

В особливий період ЄДС ЦЗ функціонує відповідно до вимог Кодексу ЦЗ України та з урахуванням особливостей, що визначаються згідно із Законами України «Про правовий режим воєнного стану», «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», а також іншими нормативно-правовими актами.

Основними завданнями, що виконуються єдиною державною системою цивільного захисту, є:

у режимі повсякденного функціонування:

- забезпечення спостереження, гідрометеорологічного прогнозування та здійснення контролю за станом навколишнього природного середовища та небезпечних процесів, що можуть призвести до виникнення НС на потенційно небезпечних об'єктах, об'єктах підвищеної небезпеки і прилеглих до них територіях, а також на територіях, на яких існує загроза виникнення геологічних та гідрогеологічних явищ і процесів;
- забезпечення здійснення планування заходів цивільного захисту;
- здійснення цілодобового чергування пожежно-рятувальних підрозділів;
- розроблення і виконання цільових та науково-технічних програм запобігання виникненню НС і зменшення можливих втрат;
- здійснення планових заходів щодо запобігання виникненню НС, забезпечення безпеки та захисту населення і територій від таких ситуацій, а також заходів щодо підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту;

- забезпечення готовності органів управління та сил цивільного захисту до дій за призначенням;
- організація підготовки фахівців цивільного захисту, підготовка керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів щодо ЦЗ, навчання населення діям у разі виникнення НС;
- створення і поновлення матеріальних резервів для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, ліквідації їх наслідків;
- організація та проведення моніторингу надзвичайних ситуацій, визначення ризиків їх виникнення;
- підтримання у готовності автоматизованих систем централізованого оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій.

у режимі підвищеної готовності:

- здійснення оповіщення органів управління та сил цивільного захисту, а також населення про загрозу виникнення надзвичайної ситуації та інформування його про дії у можливій зоні надзвичайної ситуації;
- формування оперативних груп для виявлення причин погіршення обстановки та підготовки пропозицій щодо її нормалізації;
- посилення спостереження та контролю за гідрометеорологічною обстановкою, ситуацією на потенційно небезпечних об'єктах, території об'єкта підвищеної небезпеки та/або за його межами, території, на якій існує загроза виникнення геологічних та гідрогеологічних явищ і процесів, а також здійснення постійного прогнозування можливості виникнення надзвичайних ситуацій та їх масштабів;
- уточнення (у разі потреби) планів реагування на надзвичайні ситуації, здійснення заходів щодо запобігання їх виникненню;
- уточнення та здійснення заходів щодо захисту населення і територій від можливих надзвичайних ситуацій;
- приведення у готовність наявних сил і засобів цивільного захисту, залучення у разі потреби додаткових сил і засобів.

у режимі надзвичайної ситуації:

- здійснення оповіщення органів управління та сил ЦЗ, а також населення про виникнення НС та інформування його про дії в умовах такої ситуації;
- призначення керівника робіт з ліквідації наслідків НС та утворення у разі потреби спеціальної комісії з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації;
- визначення зони надзвичайної ситуації;
- здійснення постійного прогнозування зони можливого поширення надзвичайної ситуації та масштабів можливих наслідків;
- організація робіт з локалізації і ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, залучення для цього необхідних сил і засобів;
- організація та здійснення заходів щодо життєзабезпечення постраждалого населення;
- організація та здійснення (у разі потреби) евакуаційних заходів;
- організація і здійснення радіаційного, хімічного, біологічного, інженерного та медичного захисту населення і територій від наслідків НС;
- здійснення безперервного контролю за розвитком надзвичайної ситуації та обстановкою на аварійних об'єктах і прилеглих до них територіях;
- інформування органів управління цивільного захисту та населення про розвиток надзвичайної ситуації та заходи, що здійснюються.

у режимі надзвичайного стану – виконання завдань відповідно до Закону України “Про правовий режим надзвичайного стану”.

З моменту оголошення рішення про мобілізацію (крім цільової) або доведення його до виконавців стосовно прихованої мобілізації чи введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях єдина державна система цивільного захисту переводиться у режим функціонування в умовах особливого періоду в повному обсязі або у межах відповідних регіонів.

Підготовка єдиної державної системи цивільного захисту до виконання завдань цивільного захисту в умовах особливого періоду здійснюється завчасно у мирний час.

Переведення єдиної державної системи цивільного захисту у режим функціонування в умовах особливого періоду здійснюється відповідно до актів Президента України, Кабінету Міністрів України, планів цивільного захисту на особливий період.

Виконання завдань цивільного захисту під час функціонування єдиної державної системи цивільного захисту в умовах особливого періоду здійснюється у взаємодії з відповідним військовим командуванням.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

В Україні зараз відбувається реформування місцевого самоврядування та децентралізація влади, що передбачають передання більших повноважень і ресурсів на рівень територіальних громад. Важливий складник реалізації цієї реформи, це гарантування безпеки громадян.

В умовах змін адміністративно-територіального устрою держави гостро постає питання вирішення завдань ЄДСЦЗ на рівні територіальних громад. Більшість таких громад на даний час є дотаційними і потребують знаходження адекватних рішень. Необхідно знайти компромісні рішення між потребами громад, приватними підприємствами на їх території, волонтерами та державними субвенціями. Потрібно внести відповідні зміни та доповнення в законодавчо-нормативну базу з метою подальшого удосконалення функціонування ЄДСЦЗ.

Системи оповіщення, навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях та інше потребують подальшого вдосконалення. Перш за все, необхідно зосередити увагу та впровадити запобігання аваріям, НС і на покращенні реагування на ці виклики. Багато завдань щодо організації питань ЦЗ на місцях постає перед новоствореними об'єднаними територіальними громадами. Кожна з них вправі сама шукати більше ефективні методи щодо безпеки життя своїх громадян.

На проведеному у Львівській області, м. Яворіві в березні 2017 року семінарі «Практичні аспекти децентралізації та розумного зростання

об'єднаних територіальних громад», піднімались саме ці питання. Дуже цікаво було послухати керівників територіальних громад, які ділилися досвідом щодо вирішення завдань цього напрямку на місцях. Так, наприклад, на Яворівщині в смт. Івано-Франкове вирішили проблему щодо інформування населення про виникнення надзвичайної ситуації через встановлення трьох камер відіоспостереження та вивели трансляцію наживо. Відеотрансляцію встановлено в рамках проекту «Локальні підходи до глобальних кліматичних викликів». Кожен може зайти на сайт www.gostynets.org.ua та в любую хвилину спостерігати що відбувається в тому чи іншому місці на даний час.

В іншій територіальній громаді – с. Давидів, Перемишлянського району, інформування населення про загрозу і виникнення НС вирішили шляхом встановлення радіоприймачів. В кожному будинку підключена радіоточка, через яку кожен місцевий мешканець буде проінформований в разі виникнення будь якої НС. Також через ці радіоточки здійснюється трансляція правил та рекомендацій щодо дій в умовах НС та доводиться інформація про потенційну небезпеку, що характерна до місця розташування саме цієї територіальної громади та методи реагування на неї. Таким шляхом населення проінформовано та навчено діям у разі виникнення НС.

Отже, підводячи підсумки вище вказаному необхідно відмітити, що:

1. Цивільний захист населення і територій вимагає на сучасному етапі вирішення системних задач, взаємодії та координації дій функціональних та територіальних підсистем, які є складовими ЄДС ЦЗ.
2. Організаційно-структурна побудова ЄДС ЦЗ повинна втілюватися в життя щодо її реалізації на базі функціонально-територіального принципу, в якому закладені чіткі механізми управління заходами запобігання, реагування на НС та ліквідації їх наслідків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. «Кодекс ЦЗ України» від 02.10.12 № 5403-VI.
2. ПКМУ від 16.12.15 № 1052 "Про затвердження Положення про Державну службу України з НС".
3. ПКМУ від 08.07.15 № 469 "Про затвердження Положення про спеціалізовані служби ЦЗ".
4. ПКМУ від 17.06.15 № 409 "Про затвердження Типового положення про регіональну та місцеву комісію з питань ТЕБ і НС".
5. ПКМУ від 11.03.15 № 101 «Про затвердження типових положень про функціональну і територіальну підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту».
6. ПКМУ від 26.01.15 № 18 «Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій».
7. ПКМУ від 09.01.14 р. № 11 "Про затвердження Положення про ЄДС ЦЗ".
8. ПКМУ від 26.04.13 № 443 "Про затвердження порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил ЦЗ".
9. ПКМУ від 26.04.13 № 444 "Про затвердження порядку здійснення навчання населення діям у НС».
10. ПКМУ від 17.07.13 № 564 «Про затвердження порядку функціонування добровільної пожежної охорони».
11. ПКМУ від 09.10.13 № 787 "Про затвердження Порядку утворення, завдання та функції формувань ЦЗ".
12. ПКМУ від 23.10.13 № 819 "Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань ЦЗ".
13. О.Д.Гудович, В.І.Мазуренко, В.М.Михайлов, І.П.Соколовський, В.О.Юрченко. Навчальний посібник ІДУ ЦЗ «Організація управління ЦЗ на місцевому рівні». Київ, 2015.

